

ANTRENÖRLERİN KARAR VERMEDE ÖZ SAYGI VE KARAR VERME DÜZEYLERİNİN BELİRLENMESİ

Kazım NAS¹, Veysel TEMEL²

ÖZ

Bu araştırmanın amacı, bireysel ve takım sporlarında antrenörlük yapan antrenörlerin karar vermede öz saygı ve karar verme stillerinin çeşitli değişkenlere göre farklılaşp farklılaşmadığını ortaya koymaktır. Araştırma nicel araştırma yöntemlerinden olan betimsel niteliktedir. Araştırma grubunu İstanbul ilinde aktif görev alan bireysel ve takım sporlarında antrenörlük yapan 69 Kadın (%57,5), 51 Erkek (%42,5) toplam 120 (Yaş Ort.= 25,52 ± 8,99) antrenör oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan antrenörlerin karar vermede öz saygı ve karar verme stillerini belirlemek amacıyla Mann ve diğerleri (1998) tarafından geliştirilen ve Deniz (2004) tarafından Türkçeye uyarlanan Melbourne Karar Verme Ölçeği I-II (Melbourne Decision Making Questionary) kullanılmıştır. Ölçümlerin, normal dağılıma uygun olup olmadığını belirlemek için çarpıklık-basıklık (Skewness - kurtosis) normallik dağılım testi kullanılmıştır. Bunun sonucunda ise t-testi ve One way - Anova testleri uygulanmıştır. Farkın kaynağını belirlemek için Post hoc Scheffe testlerine bakılmıştır. Araştırmaya katılan antrenörlerin karar vermede özsaygı, karar verme alt boyutlarından dikkatli karar verme, kaçınan karar verme, erteleyici karar verme ve panik karar verme puan ortalamaları orta ve orta seviyenin üzerinde olduğu anlaşılmaktadır. Kişisel özelliklere göre ise antrenörlerin karar verme alt boyutlarından dikkatli karar verme düzeylerinin eğitim, baba mesleği ve aktif spor yapma durum değişkenlerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği, cinsiyet, hizmet yılı, yaşamının çoğunu geçirdiği yerleşim yeri, anne mesleği değişkenlerine göre ise istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Anahtar Kelimeler: Karar verme, Antrenör, Spor.

DETERMINATION OF THE COACHES' SELF-ESTEEM AND DECISION-MAKING LEVELS

ABSTRACT

The aim of this research is to find out whether self-esteem and decision-making styles of individual and team sports coaches differ according to various variables. The research is a descriptive qualitative research method. The research group consisted of a total of 120 coaches (mean age = 25.52 ± 8.99), 69 women (57.5%) and 51 men (42.5%), who were active in individual and team sports in Istanbul. Melbourne Decision Making Questionnaire (I-II) developed by Mann et al. (1998) and adapted into Turkish by Deniz (2004) was used to determine the self-esteem and decision-making styles of the participants. Skewness-kurtosis normality distribution test was used to determine whether the measurements were suitable for normal distribution. As a result, t-test and One way - Anova tests were applied. Post Hoc Sheffe tests were used to determine the source of the difference. It was understood that the self-esteem of the coaches participating in the research was above the medium and medium level with the mean scores of decision making, careful decision making, avoiding decision making, delaying decision making and panic decision making. According to the personal characteristics, it was found that the coaches' level of careful decision from decision making of the sub-dimensions showed a statistically significant difference according to the variables of education, father's profession and active sports, and it was not found statistically significant difference according to the variables of gender, year of service, place of residence and mother's profession.

Keywords: Decision Making, Coach, Sport.

¹ Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Karaman.
0000-0001-8771-9568

² Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Karaman.
0000-0002-4575-2885

GİRİŞ

Kişinin hayattaki en önemli işlevlerinden biri etkili ve doğru karar verebilmesidir. Bu nedenle karar vermenin tanımı durumlar karşısında birçok seçim içerisinde bir tanesini seçme işidir. Bu karar kişinin karşılaştığı sorun için önemli bir adımdır. Çünkü sorun çözme karar almayı içermektedir. Hayatta sürekli bir sorunlar silsilesi olduğuna göre spor bu karar almada etkili bir rol aldığı kişiye daha sağlıklı ve mantıklı kararlar aldıracağı gerçeğini unutmamamız gerekmektedir (Rue ve Byers, 2003). Bu nedenle karar verme ve sorun çözme birbiriyle ayrılmaz bir bütündür (Koçel, 2003). Karar esnasında kişi bir çok zorlukla karşı karşıyadır. Kararın önemli olmasını sağlayan aslında sorunun önemidir. Sorun ne kadar önemliyse karar vermeye gösterilen önem oldukça artmaktadır. Bu tür kararlar vermede çok ayrıntılı düşünmeyi, çaba göstermeyi ve en önemlisi araştırma yapmayı gerektirmektedir. Eğer riskli ve çok önemli nitelikteki kararlar için önceden araştırıp, değerlendirip en uygun seçeneği belirlemek çok önem arz etmektedir (Bacanlı, 2008). Ayrıca karar vermede bireysel farklılık da önemli bir rol olmaktadır. Çok alternatifli karar alma durumlarında kişi daha fazla kendisini stres altında hissetmekte. Bu nedenle kararını verirken bu durumdan etkilenmektedir (Deniz, 2004). Bu nedenle karar verme hayatın her safhasında olduğu gibi spor alanında da etkili bir rol oynamaktadır. Kısa sürede hızlı karar verip sonuca gidilmesi gerekmektedir. Spor, kişiye sağladığı yararlarından dolayı (Sağlık, Huzur, Mutluluk ve Üretkenlik) bir yaşam şekli almıştır. Bu nedenle tüm insanlığı daha sağlıklı ve huzurlu kılabilmek için spor yaptırılmaya çalışılmaktadır (Zorba, 1999). Çünkü, sporun artık kişi üzerinde hem fiziksel hem de ruhsal bir çok yararı olduğu anlaşılmıştır. Buna ilaveten engelli bireyler üzerinde de sporun çok önemli bir yeri olduğu bu sayede topluma kazandırılması adına da önem arz ettiği unutulmamalıdır. Bu nedenle onlar için de sportif çalışmalar yapılmakta onların katılmaları sağlanmaktadır (Gür, 2001). Bu kişilerin kendilerini ifade etmede topluma uyum sağlamada en az normal kişi için önemli olduğu kadar spor önemlidir. Her bir bireyin engelli ya da engelsiz fark etmeksizin spora yönlendirilmesi, beraber yaşamlarının sağlanması ve sağlıklı kalmalarına katkıda bulunması gerçeği göz ardı edilmemelidir (Özdiç, 2005).

Bu nedenle bu çalışmanın amacı takım ve bireysel spor antrenörlerinin karar vermede öz saygı ve karar verme düzeylerinin belirlenmesi amaçlanmaktadır. Bu sayede sporla uğraşan bireylerin sporun karar vermede ve kendine güvende ne düzeyde oldukları belirlenmiş olacaktır.

YÖNTEM

Bu bölümde; araştırmanın modeli, araştırma grubu, verilerin toplanması, veri toplama araçları ve verilerin analizi sürecinde yapılan işlemler hakkında bilgiler yer almaktadır.

Araştırma Modeli

Araştırma, betimsel biçimde bir çalışmadır. Betimsel istatistik, bir değişkene ilişkin sayısal değerlerin toplanması, betimlenmesi ve sunulmasına olanak sağlayan istatistiksel işlemlerdir (Büyüköztürk, 2010).

Araştırma Grubu

Araştırma grubunu; İstanbul ilinde takım ve bireysel spor antrenörlüğü yapan 120 aktif antrenör oluşturmuştur.

Verilerin Toplanması

İlk olarak araştırmanın amacına ilişkin mevcut bilgiler, literatürün taranmasıyla sistematik bir şekilde verilmiştir. Böylece konu hakkında teorik bir çerçeve oluşturulmuştur. İkinci olarak, katılımcılara “Melbourne Karar Verme Ölçeği” (Melbourne Deciding Scale) tesadüfi örneklem yoluyla araştırmaya katılan katılımcılara yerinde uygulanmıştır (Akt., Savaşır ve Şahin, 1997).

Veri Toplama Araçları

Araştırma ile ilgili belirlenen amaçlara ulaşabilmek için gerekli olan veri toplama araçları sıra ile aşağıda verilmiştir:

Kişisel Bilgi Formu

Araştırmanın örneklemini oluşturan antrenörlerin kişisel özellikleri hakkında bilgi toplamak ve araştırmada inceleme konusunun bağımsız değişkenlerini oluşturmak amacıyla araştırmacı tarafından 7 sorudan oluşan bilgi formu hazırlanmıştır.

Melbourne Karar Verme Ölçeği (MKVÖ)

Araştırmada veri toplama aracı olarak Mann ve diğerleri (1998) tarafından (Melbourne Decision Making Questionary) geliştirilen ve Deniz (2004) tarafından Türkçeye uyarlanan Melbourne Karar Verme Ölçeği I-II Ölçeği” kullanılmıştır. Melbourne Karar Verme Ölçeği iki kısma ayrılmaktadır. 1. Kısım: karar vermede öz saygıyı (kendine güven) belirlemeyi amaçlamaktadır. Toplam 6 maddeden oluşmakta, üç maddesi ise ters yönde puanlanmaktadır. Puanlama “Doğru” yanıtı 2, “Bazen Doğru” 1 ve “Doğru Değil” 0 puan şeklinde yapılmaktadır. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 12 olup, yüksek puanlar karar vermede özsaygının yüksek olduğunu göstermektedir. II Kısım ise 22 maddeden oluşmakta karar verme stillerini ölçmekte ve Dikkatli, Kaçingın, Erteleyici ve Panik Karar Verme Stili olmak üzere 4 alt faktörü

bulunmaktadır. Dikkatli ve kaçınan karar verme stillerinde 6'şar madde, erteleyici ve panik karar verme stillerinde ise 5 madde bulunmaktadır.

Bu araştırmada; ölçek, katılımcıların karar vermede öz saygı iç tutarlık (Cronbach Alpha) güvenilirlik katsayısı 0.72 ve karar verme stilleri alt boyutlarından dikkatli karar verme iç tutarlık (Cronbach Alpha) güvenilirlik katsayısı 0.75, kaçınan karar verme iç tutarlık (Cronbach Alpha) güvenilirlik katsayısı 0.69, erteleyici karar verme iç tutarlık (Cronbach Alpha) güvenilirlik katsayısı 0.66 ve panik karar verme iç tutarlık (Cronbach Alpha) güvenilirlik katsayısı 0.78 olarak bulunmuştur.

Veri Toplama Süreci

İlk olarak araştırmanın amacına ilişkin mevcut bilgiler, literatürün taranmasıyla sistematik bir şekilde verilmiştir. Sonrasında ise İstanbul ilinde görev alan antrenörlerin çalıştıkları yerlere gidilerek yüz yüze görüşülerek random yöntemi ve gönüllülük esasına dayanılarak toplanmıştır.

Verilerin Analizi

Verilerin analizi ve değerlendirilmesi aşamasında; Spss 25.0 for windows paket programı kullanılarak çözümlenmiştir. Katılımcıların kişisel bilgilerinin dağılımlarını belirlemek için yüzde ve frekans yöntemi kullanılmıştır. Ölçümlerin, normal dağılıma uygun olup olmadığını belirlemek için çarpıklık-basıklık (skewness-kurtosis) normallik dağılım testi kullanılmıştır. Çarpıklık-Basıklık (skewness-kurtosis) tekniğine göre karar vermede öz saygı ve karar verme ölçeği alt boyutlarının (Dikkatli, Kaçınan, Erteleyici ve Panik) tamamı normal dağılım göstermiştir. Bunun sonucunda ise t-testi ve One way - Anova testleri uygulanmıştır. Farkın kaynağını belirlemek için Post Hoc Sheffe ve Tamhane T₂ bakılmıştır.

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Bireylerin Toplam Pozitif Algı ve Alt Boyutlarına İlişkin Skewness/Kurtosis Normallik Testi

	Öz Saygı	Dikkatli Karar Verme	Kaçınan Karar Verme	Erteleyici Karar Verme	Panik Karar Verme
n	120	120	120	120	120
Skewness	(-,018) - (,221)	(-,370) - (,223)	(-,326) - (,228)	(-,142) - (,227)	(-,265) - (,238)
Kurtosis	(,142) - (,443)	(,124) - (,445)	(,475) - (,440)	(-,444) - (,438)	(-,542) - (,226)

Tablo 1' e bakıldığında Karar vermede öz saygı ve karar verme ölçeği alt boyutlarına (Dikkatli, Kaçınan, Erteleyici ve Panik) ilişkin Skewness-Kurtosis normallik test sonucuna göre tüm Karar vermede öz saygı ve karar verme ölçeği alt boyutları -1,5 ile +1,5 arası olduğu için normal dağılıma uygun olduğu anlaşılmıştır. Kurtosis ve Skewness değerleri -1.5 ile +1.5 olduğu zaman normal dağılım olduğu kabul edilmektedir (Tabachnick and Fidell, 2013).

BULGULAR

Araştırma Grubunun Kişisel Özellikleri

Araştırmaya katılan öğrencilerin demografik özelliklerine ilişkin veriler ve yorumları aşağıda verilmiştir.

Tablo 2. Araştırmaya Katılan Örneklem Grubunun Demografik Özelliklerine İlişkin Dağılımı

Katılımcıların Kişisel Özellikleri		n	%
Cinsiyet	Kadın	69	57,5
	Erkek	51	42,5
Eğitim Durumu	Lisans mezunu	44	36,7
	Diğer (lisans üstü)	76	63,3
Hizmet Yılı	5 yıl ve altı	57	47,5
	6-10 yıl ve üzeri	63	52,5
Yaşamının Çoğunu Geçirdiği Yerleşim Yeri	Büyükşehir	66	55,0
	Şehir	32	26,7
	İlçe	22	18,3
Baba Mesleği	Memur	20	16,7
	İşçi	55	45,8
	Serbest meslek	24	20,0
	Diğer (emekli, esnaf, çiftçi)	21	17,5
Anne Mesleği	Memur	17	14,2
	İşçi	19	15,8
	Ev kadını	70	58,3
	Diğer	14	11,7
Aktif Spor Yapma	Evet	99	82,5
	Hayır	21	17,5

Tablo 1'e bakıldığında, katılımcıların cinsiyet değişkenine göre kadın olan sporcu sayısı 69 kişi (%57,5) iken erkek olan sporcu sayısı 51 (%42,5) kişidir. Eğitim durumu değişkenine göre 44 kişi (%36,7) lisans mezunu, 76 kişi (%63,3) ise lisans üstü mezunu oluşturmaktadır. Hizmet yılı değişkenine göre 5 yıl ve altı 57 kişi (%47,5) iken 6 yıl ve üzerini oluşturmaktadır. Yerleşim yeri değişkenine göre 66 kişi (%55,0) büyükşehir, 32 kişi (%26,7) şehir ve 22 kişi ise (%18,3) ilçede yaşamlarının çoğunu geçirdiklerini beyan etmişlerdir. Baba mesleği değişkenine göre 20 kişi (%16,7) memur, 55 kişi (%45,8) işçi, 24 kişi (%20,0) serbest meslek ve 21 kişi (%17,5) diğer mesleklerden oluşmaktadır. Anne mesleği değişkenine göre 17 kişi (%14,2) memur, 19 kişi (%15,8) işçi, 70 kişi (%58,3) ev hanımı ve 14 kişi ise (%11,7) diğer mesleklerden oluşmaktadır. Aktif spor yapma değişkenine göre 99 kişi (%82,5) evet yapıyorum derken, 21 kişi (%17,5) ise hayır yapmıyorum cevabını vermiştir.

Tablo 3. Katılımcıların Karar Vermede Öz Saygı ve Karar Verme Ölçeği Alt Boyut Düzeylerine İlişkin Sonuçları

	n	Ort.	Ss	Min	Max
Karar vermede özsaygı	120	7,2583	1,68281	,00	12,00
Dikkatli karar verme	120	7,5750	2,30331	,00	12,00
Kaçıngan karar verme	120	6,7500	2,29449	,00	12,00
Erteleyici karar verme	120	5,7500	2,06308	,00	10,00
Panik karar verme	120	6,0917	1,99998	,00	10,00

Tablo 3'te katılımcıların Karar vermede özsaygı ve karar verme ölçeği alt boyutlarına ilişkin puan ortalamaları incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda; araştırmaya katılan antrenörlerin karar vermede özsaygı puan ortalamaları 7.26, karar verme alt boyutlarından dikkatli karar verme puan ortalamaları 7.57, kaçıngan karar verme puan ortalamaları 6.75, erteleyici karar verme puan ortalamaları 5.75 ve panik karar verme puan ortalamaları 6.09 ile orta ve orta seviyenin üzerinde olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 4. Karar Vermede Öz Saygı ve Karar Verme Ölçeği Alt Boyutu Puanlarının Antrenörlerin Eğitim Durumu Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	Ort.	ss	Shg	t Testi		
						t	Sd	p
Karar Vermede Özsaygı	Lisans mezunu	44	7,54	1,45	,219	1,428	118	,156
	Diğer (lisans üstü)	76	7,09	1,79	,205			
Dikkatli Karar Verme	Lisans mezunu	44	6,81	2,30	,347	-2,817	118	,006*
	Diğer (lisans üstü)	76	8,01	2,19	,252			
Kaçıngan Karar Verme	Lisans mezunu	44	6,43	2,02	,305	-1,157	118	,249
	Diğer (lisans üstü)	76	6,93	2,42	,278			
Erteleyici Karar Verme	Lisans mezunu	44	5,68	1,92	,290	-,274	118	,784
	Diğer (lisans üstü)	76	5,78	2,14	,246			
Panik Karar Verme	Lisans mezunu	44	6,09	1,72	,259	-,003	118	,997
	Diğer (lisans üstü)	76	6,09	2,15	,247			

(*p<0,05)

Tablo 4'te görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan antrenörlerin karar vermede özsaygı ve karar verme ölçeği alt boyut puanlarının antrenörlerin eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, Dikkatli Karar Verme alt boyutunun eğitim durumu değişkenine göre aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($t=-2,817$; $p<.05$). Söz konusu farklılık lisans üstü eğitim alan antrenörler lehine gerçekleşmiştir.

Tablo 5. Karar Vermede Özsaygı ve Karar Vermem Ölçeği Alt Boyut Puanlarının Baba Mesleği Değişkenine Göre Farklılaşım Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Puan	Grup	<i>f, x ve ss Değerleri</i>				Anova Sonuç				
		N	Ort.	ss	Var. K.	KT	Sd	KO	F	p
Karar Vermede Özsaygı	Memur	20	7,05	1,46	G.	4,790	3	1,59	,557	,644
					Arası					
	İşçi	55	7,32	1,72	G. İçi	332,20	116	2,86		
	Serbest meslek	24	7,00	2,20	Toplam	336,99	119			
	Diğer	21	7,57	,978						
Dikkatli Karar Verme	Memur	20	6,30	1,94	G.	47,20	3	15,73	3,125	,029*
					Arası					
	İşçi	55	7,70	2,57	G. İçi	584,12	116	5,03		
	Serbest meslek	24	7,62	1,95	Toplam	631,32	119			
	Diğer	21	8,38	1,80						
Kaçıngan Karar Verme	Memur	20	6,40	1,66	G.	14,78	3	4,93	,935	,426
					Arası					
	İşçi	55	7,00	2,26	G. İçi	611,71	116	5,27		
	Serbest meslek	24	6,20	2,93	Toplam	626,50	119			
	Diğer	21	7,04	2,06						
Erteleyici Karar Verme	Memur	20	6,00	2,05	G.	10,52	3	3,50	,820	,485
					Arası					
	İşçi	55	5,85	2,07	G. İçi	495,97	116	4,27		
	Serbest meslek	24	5,16	2,03	Toplam	506,50	119			
	Diğer	21	5,90	2,09						
Panik Karar Verme	Memur	20	5,70	,978	G.	23,34	3	7,78	1,995	,119
					Arası					
	İşçi	55	6,20	2,03	G. İçi	452,64	116	3,90		
	Serbest meslek	24	6,75	2,43	Toplam	475,99	119			
	Diğer	21	5,42	1,93						

(*p<0,05)

Tablo 5'te görülebileceği üzere, karar verme ölçeği alt boyutlarından dikkatli karar verme boyutu aritmetik ortalamalarının baba eğitim durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonucunda dikkatli karar verme boyutu ile baba eğitim durumu değişken gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur (p<.05). Bu işlemin ardından ANOVA sonrası belirlenen anlamlı farklılığın hangi gruplardan kaynaklandığını belirlemek üzere tamamlayıcı post-hoc analiz tekniklerine geçilmiştir. ANOVA sonrası hangi post-hoc çoklu karşılaştırma tekniğinin kullanılacağına karar vermek için öncelikle Levene's testi ile grup dağılımlarının varyanslarının homojen olup olmadığı hipotezi sınanmış, varyansların homojen olduğu saptanmıştır (p>.05). Bunun üzerine

varyansların homojen olması durumunda yaygınlıkla kullanılan Scheffe çoklu karşılaştırma tekniği tercih edilmiştir. Scheffe testinin tercih edilmesinin nedeni testin alpha tipi hataya karşı duyarlı olmasıdır. Gerçekleştirilen Scheffe çoklu karşılaştırma analizi sonuçları aşağıda sunulmuştur.

Tablo 5.1. Karar Verme Ölçeği Alt Boyutlarından Dikkatli Karar Verme Puanlarının Baba Eğitim Durumu Değişkenine Göre Hangi Alt Gruplar Arasında Farklılaştığını Belirlemek Üzere Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonrası Post-Hoc Scheffe Testi Sonuçları

	Üni. (i)	Üni. (j)			
Dikkatli Karar Verme	Memur	İşçi	-1,40909	,58595	,082
		Serbest meslek	-1,32500	,67941	,213
		Diğer(emekli, esnaf, çiftçi)	-2,08095*	,70112	,019*

($p < 0,05$)

Tablo 5.1'e bakıldığında, karar verme ölçeği altı boyutlarından dikkatli karar verme puanlarının baba eğitim durumu değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda Baba mesleği diğer(Emekli, Esnaf, Çiftçi) olan antrenörlerin baba mesleği memur olan antrenörlere göre dikkatli karar verme düzeylerinin daha yüksek olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 6. Karar Vermede Öz Saygı ve Karar Verme Ölçeği Alt Boyutu Puanlarının Katılımcıların Aktif Spor Yapma Durumu Değişkenine Göre Farklılaşp Farklılaşmadığını Belirlemek Üzere Yapılan Bağımsız Grup t Testi Sonuçları

Puan	Gruplar	N	Ort.	ss	Sh _g	t Testi		
						t	Sd	p
Karar Vermede Özsaygı	Evet	99	7,3535	1,71019	,17188	1,350	118	,180
	Hayır	21	6,8095	1,50396	,32819			
Dikkatli Karar Verme	Evet	99	7,8182	2,27391	,22854	2,570	118	,011*
	Hayır	21	6,4286	2,13475	,46584			
Kaçınan Karar Verme	Evet	99	6,7374	2,44776	,24601	-,130	118	,897
	Hayır	21	6,8095	1,40068	,30565			
Erteleyici Karar Verme	Evet	99	5,7475	2,13495	,21457	-,029	118	,977
	Hayır	21	5,7619	1,72930	,37736			
Panik Karar Verme	Evet	99	6,1616	2,12712	,21378	,831	118	,408
	Hayır	21	5,7619	1,22085	,26641			

(* $p < 0,05$)

Tablo 6'da görüldüğü gibi, örnekleme oluşturan antrenörlerin karar vermede özsaygı ve karar verme ölçeği alt boyut puanlarının antrenörlerin spor yapma durumu değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bağımsız grup t testi sonucunda, Dikkatli Karar Verme alt boyutunun spor yapma durumu değişkenine göre

aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($t=2,570$; $p<.05$). Söz konusu farklılık spor yapan antrenörler lehine gerçekleşmiştir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Antrenörlere uygulanan Karar verme *Ölçeği* (KVÖ) sonuçları ve üzerinde yapılan açıklamalar aşağıda sunulmuştur.

Sonuçlar doğrultusunda;

Genel anlamda antrenörlerin karar vermede öz saygı, karar verme alt boyutlarından dikkatli karar verme ve panik karar verme düzeylerinin orta seviyenin üzerinde olduğu ve kaçınan ve erteleyici karar verme boyutlarında ise orta seviyede oldukları anlaşılmaktadır. Akpınar ve diğ. (2015) hokey sporcuları üzerinde yapmış olduğu çalışmaya göre karar vermede öz saygı ve karar verme alt boyutlarından dikkatli karar verme, erteleyici ve panik karar verme düzey sonuçlarının mevcut çalışmayla paralellik gösterirken, erteleyici ve kaçınan karar verme sonuçlarıyla paralellik göstermediği anlaşılmaktadır. Temel ve Birol'un (2017). Sporcular üzerine yapmış olduğu çalışmaya göre sporcuların dikkatli karar verme ve karar vermede öz saygı düzeylerinin düşük seviyede olması yapılan çalışmayı destekler nitelikte olmadığını göstermiştir. Yine, Akpınar ve diğ. (2014) beden eğitimi ve spor yüksekokulunda öğrenim gören öğrenciler üzerine yapılmış olan çalışmaya göre karar vermede öz saygı, karar verme stillerinden kaçınan karar verme puan ortalaması, erteleyici karar verme puan ortalaması, panik karar verme puan ortalaması düşük olması nedeniyle yapılan çalışmamızla paralellik gösterdiği anlaşılmaktadır. Bu çalışmaların sonuçlarının çevresel faktörlerden kaynaklandığı söylenebilir.

Araştırmaya katılan antrenörlerin cinsiyet, hizmet yılı, yaşamının çoğunu geçirmiş olduğu yerleşim yeri ve anne mesleği değişkenleri açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farkın olmadığı anlaşılmıştır. Yiğit ve ark.'nın (2016) güreşçiler üzerine yapmış olduğu çalışmaya göre cinsiyet değişkeni ile karar vermede özsaygı, karar vermem alt boyutlarından kaçınan karar verme boyutlarında fark bulunmaması yapılan çalışmayı desteklerken dikkatli karar verme boyutunda fark bulunmaması mevcut çalışmayı desteklemediği anlaşılmaktadır. Kizar ve diğ. (2015) antrenörler üzerine yapmış olduğu çalışmaya göre antrenörlerle adaylar arasında karar verme düzeylerinde önemli bir farklılığın olduğu görülmesi mevcut çalışma için paralellik göstermediği anlaşılmaktadır. Dalkılıç'ın (2015) sporcular üzerine yapmış olduğu çalışmaya göre cinsiyetin karar verme üzerinde önemli bir etkisi olduğu sonucuna varılmış olması kadın erkek arasında anlamlı bir farkın olması yapılan çalışmayla paralellik göstermediği anlaşılmaktadır.

Araştırmaya katılan antrenörlerin karar vermede öz saygı ve karar verme ölçeği alt boyut düzeyleri incelendiğinde; eğitim durumu değişkeni açısından anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu farklılık dikkatli karar verme düzeyinde olduğu anlaşılmaktadır. Buna göre, lisans üstü eğitim almış antrenörlerin lisans eğitim almış antrenörlere göre karar verirken daha özenli, dikkatli ve seçici oldukları sonucuna varılabilir. Bununda sebebinin eğitimin kişi üzerinde önemli bir etkisinin olduğu söylenebilir. Temel (2015) tarafından yapılan Beden Eğitimi öğretmenlerinin problem çözme becerisi, karar verme stilleri ve öfke tarzlarının incelenmesi çalışmasında, antrenörlerin karar verme ölçeği alt boyutlarından dikkatli karar verme boyutuna ilişkin istatistiksel anlamda bir farklılık bulunmaması mevcut çalışmayı desteklemediği anlaşılmaktadır.

Antrenörlerin baba mesleği değişkenine göre karar verme ölçeğine ilişkin dikkatli karar verme alt boyutunda anlamlı bir farklılık olduğu gözlemlenmiştir. Buna göre baba mesleği diğer (Emekli, Esnaf, Çiftçi) olan antrenörlerin baba mesleği memur olan antrenörlere göre daha fazla özenli, seçici seçim yaptıkları sonucuna varılabilir. Temel (2015) yapmış olduğu çalışmaya göre karar vermede öz saygı ve karar verme alt boyutlarından panik karar verme düzeyleri ile baba mesleği arasında anlamlı bir fark bulması ve diğer alt boyutlarda farkın olmaması mevcut çalışmayla paralellik göstermediği anlaşılmaktadır.

Antrenörlerin spor yapma durumu değişkenine göre karar verme ölçeğine ilişkin dikkatli karar verme alt boyutunda anlamlı bir farklılık olduğu gözlemlenmiştir. Söz konusu farklılık spor yapan antrenörler lehine gerçekleşmesi sporun karar vermede nedenli önemli olduğunu sonucuna varılmıştır. Yine aynı şekilde Temel (2015) çalışmasına göre antrenörlerin spor yapma durumu ile karar vermede öz saygı ve alt boyutları arasında anlamlı bir farkın olması sonucu bulunması mevcut çalışmayı destekler nitelikte olmadığını ortaya koymaktadır.

KAYNAKLAR

1. Akpınar, Ö., Temel, V., Birol, S.Ş., Akpınar, S. & Nas, K. (2015). Üniversitede Okuyan Hokey Sporcularının Karar Verme Stillерinin Belirlenmesi. *Kastamonu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, Eylül 2015, Sayı:9.
2. Akpınar, S., Bay, M., Ugur, S., Temel, V. & Nas, K. (2014). The examination of some variables in terms of some deciding styles of students who study at physical education and sports high school. *Prime Journal of Social Science (PJSS)*, 3(3), 642-647.
3. Bacanlı, F. (2008). Kariyer karar verme süreci (R. Özyürek (Editör)). *Kariyer Yolculuğu*. Ankara: Ses Reklam İletişim Hizmetleri.
4. Büyüköztürk, Ş. (2010). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
5. Dalkılıç, M. (2015). Examining Decision-making Levels of Athletes of Various Branches in Team Environments in Terms of Socio-demographic Variables. *Anthropologist*, 21(1,2): 31-38 (2015).
6. Deniz, M.E. (2004). Üniversite öğrencilerinin karar vermede öz saygı, karar verme stilleri ve problem çözme yöntemleri arasındaki ilişkinin incelenmesi üzerine bir araştırma. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 4(15), 25- 35.
7. Gür, A. (2001). *Özürümlerin sosyal yasama uyum süreçlerinde sportif etkinliklerin rolü*, Ankara: T.C. Başbakanlık Özürümler Dairesi Başkanlığı Yayınları, 16.

8. Kızar, O., Dalkılıç, M., Ramazanoğlu, F. & Ulukan, H. (2015). Examining the Decision-making Levels of Glider Pilot Trainers and Glider Pilot Candidates in Terms of Socio-demographic Variables. *Anthropologist*, 21(1,2): 231-239.
9. Koçel, T. (2003). *İşletme Yöneticiliği*. Beta Yayınları.
10. Mann, M.E., Bradley, R.S. & Hughes, M.K. (1998). Global-Scale Temperature Patterns And Climate Forcing Over The Past Six Centuries. *Nature*, 392, 779-787.
11. Özdiñ, O. (2005). Çukurova Üniversitesi Öğrencilerinin Sporun Ve Spora Katılımın Sosyalleşmeyle İlişkisi Üzerine Görüşleri. *Spor Metre Dergisi*. Cilt:3 Sayı:2., 77 -78, Ankara.
12. Rue, L.W. & Byars, L.L. (2003). Decision Making skills. *Management: Skills and Applications*, McGraw-Hill Irwin, Boston, MA.
13. Savaşır, I. & Şahin N.H. (1997). "Bilişsel Davranışçı Terapilerde Değerlendirme: Sık Kullanılan Ölçekler", Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayınları.
14. Tabachnick, B. G. And Fidell, L. S. (2013). Using multivariate statistics. Boston, Pearson.
15. Temel, V. & Birol, S.Ş. (2017). Bedensel Engelli Sporcuların Problem Çözme Becerilerinin Karar Verme Stillerine Olan Etkisinin Belirlenmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Cilt: 10 Sayı: 49.
16. Temel., V. (2015) *Beden Eğitimi Öğretmenlerinin, Problem Çözme becerisi, karar verme stilleri ve öfke tarzları*, Karadeniz teknik Üniversitesi, eğitim Bilimleri enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor anabilim Dalı, Doktora Tezi, Trabzon.
17. Yiğit, Ş., Dalbudak, İ., Musac, M., Gürkand, A.C.&Dalkılıç, M. (2016). Examining Decision Making Level of Wrestlers in Terms of Some Variable. *International Journal Of Environmental & Science Education*.Vol. 11, no. 10, 3277 – 3284.
18. Zorba, E. (1999). *Herkes için spor ve fiziksel uygunluk*, Ankara: GSGM Eğitim Dairesi Yayınları.